

6 AANBEVELINGEN

Uit het onderzoek van de Raad komen diverse aanknopingspunten naar voren om het proces van het informeren van nabestaanden te verbeteren en te versnellen. De Raad vindt daartoe de volgende zaken van belang:

- het vastleggen van nationaliteitsgegevens;
- het verbeteren van het proces van verzamelen, verspreiden en verifiëren van passagiersinformatie en het verbeteren van de informatievoorziening aan nabestaanden; en
- het vereenvoudigen van de Nederlandse crisisorganisatie.

Vastleggen van nationaliteitsgegevens

Naar het oordeel van de Raad is het wenselijk om in de toekomst de nationaliteit van de passagiers vast te leggen op de lijst die bij de luchtvaartmaatschappij beschikbaar is. Dit is een relatief eenvoudige handeling, die het gemakkelijker maakt slachtoffers van luchtvaartongevallen te registreren en hun nabestaanden te traceren en informeren. De Raad vindt het te ver gaan alle luchtvaartmaatschappijen te verplichten om bijvoorbeeld ook de paspoortnummers van passagiers en de gegevens van thuisblijvers te registreren. De voordelen daarvan wegen - gegeven de geringe kans op een ongeval - niet op tegen de extra inspanningen die dat met zich meebrengt. Naar het oordeel van de Raad zou een passagierslijst met daarop de nationaliteiten van alle passagiers én een goed functionerende crisisorganisatie voldoende houvast moeten bieden om na een vliegtuigongeval sneller informatie over slachtoffers en hun nabestaanden te achterhalen. De Raad beveelt dan ook het volgende aan:

Aan de minister van Infrastructuur en Milieu:

1. Neem in internationaal verband initiatieven om de registratie van de nationaliteit van vliegtuigpassagiers in internationale regelgeving te verankeren. Bevorder, in afwachting daarvan, dat luchtvaartmaatschappijen van elke passagier die van of naar een Nederlandse luchthaven reist voor vertrek de nationaliteit vastleggen in de systemen die in geval van een calamiteit passagiersinformatie leveren.

Verbeteren van het proces van verzamelen, verspreiden en verifiëren van passagiersinformatie en het verstrekken van informatie aan de nabestaanden

Naar het oordeel van de Raad had de NCTV de regie over het totale proces moeten voeren, zodat dit efficiënter was verlopen. De Raad vindt een duidelijke regierol nodig om te bewaken dat activiteiten van afzonderlijke partijen op elkaar worden afgestemd, dat informatie wordt gedeeld en op een centrale plek wordt verzameld en beheerd. Dat laat onverlet dat andere betrokken partijen, zoals het ministerie van Buitenlandse Zaken,

een specifieke taak hebben binnen dat proces en vanuit die taak moeten bijdragen aan een afgestemd en gecoördineerd verloop. De Raad komt daarmee op de volgende aanbeveling:

Aan de minister van Veiligheid en Justitie:

2. Leg vast dat de NCTV bij (luchtvaart)ongevallen in het buitenland met veel Nederlandse slachtoffers de regie heeft over het totale proces van het verzamelen en verifiëren van passagiersinformatie. Zorg ervoor dat het voor andere betrokken publieke en private organisaties helder is dat de NCTV de regie voert, wat dit betekent voor het proces en voor ieders taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden daarin.

Vereenvoudigen van de Nederlandse crisisorganisatie

In de voortgangsbrief over de Strategie Nationale Veiligheid, die op 1 mei 2015 in de Ministerraad is vastgesteld, wordt onder meer ingezet op het verbeteren van de crisisbeheersing. Geconstateerd wordt dat behoefte bestaat aan een maximaal flexibele crisisorganisatie die in alle situaties bestuurlijk en operationeel snel en slagvaardig kan handelen. Ook wordt gesteld dat snelheid gebaat is bij duidelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden en zo weinig mogelijk lagen. Daarmee wordt gestreefd naar het vereenvoudigen en flexibiliseren van de crisisorganisatie. In lijn met deze ontwikkeling, meent de Onderzoeksraad dat het noodzakelijk is de Nederlandse crisisorganisatie, die naar het oordeel van de Raad te complex is, tegen het licht te houden en te bezien wat nodig is om deze effectiever in ingrijpende crisissituaties te laten functioneren. Daarbij kan en moet intensief geleerd worden van andere crises en evaluaties daarvan. De Raad doet daartoe de volgende aanbeveling:

Aan de minister van Veiligheid en Justitie:

3. Neem de leerpunten uit dit onderzoek en eerdere onderzoeken naar het functioneren van de Nederlandse crisisorganisatie mee in de aangekondigde verbetering, vereenvoudiging en flexibilisering van de crisisbeheersing. Zorg dat eenduidige regie en doorzettingsmacht daar onderdeel van uitmaken.